

UPOKOJITE SE MLADI IN BOGATI

Kako hitro obogateti
in za vedno ostati bogat

Robert T. Kiyosaki s Sharon L. Lechter
(avtorja uspešnice Bogati očka, revni očka)

Lisac & Lisac

Vse pravice pridržane. Knjige ni dovoljeno razmnoževati na noben način, brez pisnega dovoljenja založnika.

Izdal in založil:

Lisac & Lisac d.o.o., Dunajska 106, 1000 Ljubljana

Telefon: 080 1509, 01 568 28 76, faks: 01 541 22 06

www.Lisac-Lisac.si

Ljubljana, april 2003

Prevedel: Jernej Zoran

Lektorirala: Renata Anžič

Grafično pripravil: Jože Gvajc

Uredil: Blaž Lisac

CIP – Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

336.7(035)
65.013(035)

KIYOSAKI, Robert T., 1947-

Upokojite se mladi in bogati : kako hitro obogateti in za vedno ostati bogat / Robert T. Kiyosaki s Sharon L. Lechter ; (prevedel Jernej Zoran).
- Ljubljana : Lisac & Lisac, 2003

Prevod dela: Retire young retire rich

ISBN 961-6321-38-3
l. Lechter, Sharon L.

122993152

Retire young retire rich Copyright © 2002 by Robert T. Kiyosaki and Sharon L. Lechter; Originally published by Warner Books, Inc. in association with CASHFLOW Technologies, Inc., USA
Slovenian edition licensed to Lisac & Lisac d.o.o., Ljubljana, Slovenia

Namen te knjige je poučiti ljudi o stvareh, ki jih omenja naslov. Vendar so zakoni v vsaki državi drugačni in ker je vsaka situacija drugačna, bi morali določene nasvete prikrojiti določenim okoliščinam. Zato bralcu svetujemo, naj se glede lastne situacije vseeno posvetuje s svojim svetovalcem.

Avtor je knjigo pazljivo pripravil in verjame, da so dejstva, navedena v njej, točna glede na čas pisanja. Vendar pa ne avtor ne založnik ne sprejemata odgovornosti za morebitne napake ali manjkajoče podatke. Avtor in založnik se še posebej odrekata kakršnikoli odgovornosti zaradi ravnanja po napotkih v tej knjigi. Informacije v tej knjigi niso pravni nasveti, ki bi se nanašali na posamezne situacije.

Ta knjiga je posvečena vsem ljudem, ki so že odšli...
ljudem, zaradi katerih danes živimo bolje in v večjem izobilju.

Avtorjeva opomba

Ta knjiga je bila dokončana šest mesecev pred tragičnimi dogodki 11. septembra 2001. Vseeno pa so informacije, zbrane v njej, danes bolj pomembne kot kdajkoli prej. V teh negotovih časih je finančna izo-brazba še bolj dragocena. Če ste naveličani vedno enakih nasvetov glede vlaganja, kot so bodite potrpežljivi, vlagajte dolgoročno, razpršite svoje naložbe, potem je ta knjiga prava za vas.

Vsebina

UVOD	Zakaj je David srečal Goljata?	
PRVI DEL	Moč vašega uma	
Prvo poglavje	Kako obogateti in se upokojiti mlad	21
Drugo poglavje	Zakaj naj bi se upokojili čim prej in čim bolj mladi?	31
Tretje poglavje	Kako sem se zgodaj upokojil	39
Četrto poglavje	Kako se lahko zgodaj upokojite	51
Peto poglavje	Moč vašega uma	63
Šesto poglavje	Kaj se vam zdi tvegano?	77
Sedmo poglavje	Kako delati manj in več zaslužiti	87
Osmo poglavje	Najhitrejša pot do bogastva: še enkrat na kratko o moči uma	101
DRUGI DEL	Moč vašega načrta	
Deveto poglavje	Kako hiter je vaš načrt?	109
Deseto poglavje	Moč je tudi v tem, da zmoremo videti bogato prihodnost	125
Enajsto poglavje	Moč doslednosti	145
Dvanajsto poglavje	Moč pravljic	155
Trinajsto poglavje	Moč radodarnosti	171
TRETJI DEL	Moč vaših dejanj	
Štirinajsto poglavje	Moč navad	195
Petnajsto poglavje	Moč vašega denarja	209
Šestnajsto poglavje	Moč nepremičnin	221
Sedemnajsto poglavje	Moč vrednostnih papirjev	237
Osemnajsto poglavje	Moč poslovanja v polju L	267
Devetnajsto poglavje	Nasveti	279
Dvajseto poglavje	Končni preizkus	303
ČETRTI DEL	Moč prvega koraka	
Enaindvajseto poglavje	Kako vztrajati	309
	Za konec	315

Zakaj je David srečal Goljata?

Zgodba o Davidu in Goljatu je bila ena najljubših, kar jih je bogati očka poznal. Mislím, da je sebe videl kot Davida, človeka, ki je začel iz nič, pa se je vseeno uspešno zoperstavil poslovnim velikanom. Bogati očka je dejal: "David je lahko premagal Goljata, ker je znal svojo razpoložljivo moč pametno uporabiti (op. prev.: avtor skozi celo knjigo uporablja izraz "power of leverage" (moč vzvoda), vendar v slovenščini izraz ni toliko ustrezen glede na vsebino, zato uporabljám kar izraz moč). Mladenič in preprost katapult sta bila precej močnejša od prestrašenega velikana Goljata."

V svojih prejšnjih knjigah sem govoril o moči denarnega toka. Bogati očka je dejal: "Denarni tok je najpomembnejši izraz v svetu denarja. Druga najpomembnejša beseda pa je moč." Dodal je še: "Zaradi moči nekateri obogatijo, drugi pa ne." Bogati očka je trdil, da lahko človek moč uporabi v svoj prid ali pa proti sebi. Nekateri moč znajo uporabiti, drugi jo zlorabljaajo, tretji se je bojijo. Dejal je: "Zakaj je bogatih manj kot pet odstotkov vseh Američanov? Ker jih le toliko zna pravilno uporabiti moč. Mnogo jih želi obogateti, pa jim ne uspe, ker moč zlorabijo. So pa tudi taki, ki se moči bojijo."

Obstaja mnogo oblik moči

Ena izmed oblik je tudi moč posojanja denarja. Danes vemo, da ima mnogo ljudi resne težave zaradi zlorabljanja te oblike moči. Na milijone ljudi ima finančno stisko, ker moč dolgov deluje proti njim. Zaradi posledic zlorabljanja moči dolgov se mnogo ljudi te oblike moči zdaj boji. Takšni ljudje pravijo: "Razreži svoje kreditne kartice, odplačaj hipoteko in se reši dolgov." Moj bogati očka bi se zahihital in dejal: "Če razrežeš kreditne kartice, še ne pomeni, da boš obogatel. Ko sem sam tako storil, sem postal le zagrenjen." Vseeno pa je tudi bogati očka menil, da bi moral človek, ki zlorablja moč zadolževanja, kreditne kartice uničiti ter se znebiti dolgov. Dejal je: "Nekateri ljudje ravnajo s kreditnimi karticami kot pijanec z nabito pištolo. Vsakdo, ki se mu približa, je v nevarnosti – tudi on sam." Namesto da bi svojega sina in mene naučil bati se moči zadolževanja, nama je bogati očka pokazal, kako to moč uporabiti v najino korist. Zato je pogosto dejal: "So dobri in so slabi dolgov. Zaradi dobrih dolgov postanemo bogatejši, slabi dolgov pa nas pahnejo v revščino." Večina ljudi se otepa slabih dolgov. Mnogo jih živi v strahu pred zadolževanjem in so ponosni, da dolgov nimajo – seveda tudi dobrih dolgov nimajo. V tej knjigi boste zvedeli, kako sva se z ženo Kim upokojila mlada in bogata, ker sva bila globoko zadolžena, vendar sva imela dobre dolgov, zaradi katerih sva oboga-tela in postala finančno neodvisna. Z drugimi besedami: moč zadolževanja sva uporabila, ne zlorabila, pa tudi strah naju ni bilo. To moč spoštujeva in jo previdno in modro uporabljava."

Je lahko vsakdo bogat?

Po izidu prve knjige (Bogati očka, revni očka) sem dal stotine in-tervjujev. Mnogokrat mi zastavijo tudi tole vprašanje: "Menite, da je lahko vsakdo bogat?"

Vedno odgovorim: "Da. Verjamem, da je vsakdo sposoben oboga-teti." Potem me ponavadi vprašajo: "Če je vsakdo sposoben biti bogat, zakaj dejansko obogati tako malo ljudi?"

Moj običajni odgovor: "Danes nimam časa, da bi odgovoril na to vprašanje."

Če vztrajajo, odvrnem: "Mnogo odgovorov lahko najdete v mojih prvih štirih knjigah o bogatem očku."

Če so novinarji zelo vztrajni, nadaljujejo: "Kdaj nam boste postregli z vsemi odgovori?"

Jaz pa: "Ne vem, ali ima kdo vsa vprašanja."

Čeprav ne poznam vseh odgovorov, sem zelo vesel, ker je ta knjiga končno pred vami. V njej pojasnim, zakaj verjamem, da smo vsi spo-sobni obogateti. In resnično menim, da to velja prav za vse nas, ne le nekatere. V knjigi prav tako pojasnim, kako sva se z ženo Kim lahko upokojila mlada in bogata, čeprav sva

začela brez denarja. Prav tako pojasnim, zakaj so nekateri ljudje bogati, drugi pa revni, čeprav imamo vsi sposobnost in moč izjemno obogateti in se upokojiti, dokler smo še mladi. Vse je odvisno od tega, kako znamo uporabljati moč.

Prve štiri knjige iz serije o bogatem očku govorijo v glavnem o moči denarnega toka. Ta knjiga pa govori o moči. Zakaj cela knjiga? Moč je zelo pomembna beseda, ki zajema vsa področja našega življenja in ima na njih vpliv. V tej knjigi se osredotočam na tri pomembne oblike moči:

PRVI DEL: MOČ UMA

To je najpomembnejši del knjige. Tu boste izvedeli, zakaj vam denar ne pomaga obogateti. Izvedeli boste, da vam najpomembnejša oblika moči – vaš um – lahko pomaga obogateti. Taisti um pa vas lahko tudi pahne v revščino. Moč zadolževanja lahko uporabljamo, zlorabljammo ali se je bojimo in enako velja za zelo pomembno obliko moči – moč uma.

V besedah je moč

Odkrili boste tudi moč besed. Bogati očka je vedno govoril: "V besedah je moč. Kot lahko zaradi dolgov obogatimo ali finančno pro-pademo, lahko tudi zaradi besed obogatimo ali finančno propademo." V tem delu boste izvedeli, kako bogati ljudje uporabljajo bogate besede, revni ljudje pa revne besede. Bogati očka je pogosto pravil: "Možgani so lahko najpomembnejši del sredstev ali pa najpomembnejši del obveznosti do virov sredstev. Če uporabljaš prave besede, lahko kmalu obogatiš. Če pa uporabljaš napačne besede, te bodo možgani napravili revnega." V tem delu boste izvedeli o bogatih in revnih besedah... o počasnih in hitrih besedah.

Ugotovili boste, zakaj je bogati očka dejal: "Denarja ne ustvariš z denarjem." Rekel je: "Bogateti začneš z besedami, te pa so zastonj." V knjigi Bogati očka, revni očka ste morda prebrali, da je bogati očka svojemu sinu in meni prepovedal uporabljati besede ne morem si privoščiti. Bogati očka je dejal: "Razlika med bogatimi in revnimi ljudmi je, da revni mnogo pogosteje rečejo: 'Ne morem si privoščiti.' To je temeljna razlika."

Zakaj vlaganje ni tvegano

V tej knjigi boste izvedeli, zakaj so ljudje, ki pravijo, da je vlaganje tvegano, eni

izmed največjih poražencev na vlagateljskih trgih. Spet gre za besede. Kar mislimo, da je res, postane naša resničnost. V tej knjigi boste izvedeli, zakaj ni nujno, da bi bilo vlaganje tvegano. Kdor želi najti varnejše in donosnejše oblike vlaganj, mora najprej spremeniti besede, ki jih uporablja.

Kot sem že dejal, lahko moč uporabimo, zlorabimo ali se je bojimo. V tem delu boste izvedeli, kako uporabiti moč možganov v vašo fi-nančno korist in ne sebi v škodo. Bogati očka je dejal. "Večina ljudi uporabi svoje možgane – obliko največje moči, kar jih premore svet – in pristane v revščini. Te moči ne uporabljajo pravilno. To je zloraba. Vsakič, ko rečeš: 'Ne morem si privoščiti,' ali 'Vlaganje je tvegano,' ali 'Nikdar ne bom obogatel,' , največjo moč uporabiš proti sebi. Zlorabiš se."

Če se želite upokojiti mladi in bogati, morate svoje možgane uporabiti v lastno korist, ne škodo. Če tega ne zmorete, vam preostala dva dela v knjigi ne bosta v nobeno pomoč, čeprav ne gre za nič zapletenega. Če zmorete pridobiti nadzor nad najmočnejšo obliko moči, kar jih imate, se vam bodo stvari, opisane v preostalih dveh delih, zdele preproste, ker tudi so.

DRUGI DEL: MOČ NAČRTOVANJA

V knjigi Vlagateljski vodnik bogatega očka (Rich Dad's Guide to Investing) sem zapisal, da je vlaganje načrtovanje. Če sva se s Kim hotela upokojiti mlada in bogata, sva morala imeti načrt... načrt, ki se je začel iz nič, kajti ničesar tudi nisva imela. Načrt je imel konec ali izhod, pa tudi časovno omejitev. Najina časovna omejitev je bila deset let ali manj. Uspelo nama je v devetih letih. Upokojila sva se leta 1994. Jaz sem bil star 47 let, Kim pa 37. Čeprav sva začela iz nič, sva letno zaslužila med 85.000 in 120.000 dolarji – odvisno od razmer na tržišču – ne da bi mignila s prstom. Ves denar sva dobivala od najinih naložb. Četudi morda ni šlo za velike vsote, pa sva bila finančno svobodna in neodvisna, kajti letno sva imela manj kot 50.000 dolarjev stroškov.

Upokojila sva se mlada, da bi obogatela

Ena izmed prednosti zgodnje upokojitve je, da imava zdaj dovolj časa, da bogatava še naprej. Mimogrede, pri reviji Forbes pravijo, da je bogat tisti, ki letno zasluži milijon dolarjev ali več. Z drugimi besedami: po mnenju revije Forbes še nisva bila bogata. To sva vedela in tudi to je bil eden izmed razlogov, zakaj sva se hotela čim prej upokojiti: da bi imela čas obogateti. Po upokojitvi sva nameravala čas preživljati z vlaganjem in ustvarjanjem podjetij. Danes nimava le ogromno

nepre-mičninskih družb, ustvarila sva tudi založniško hišo, rudarsko podjetje, tehnološko podjetje ter naftno družbo, poleg tega pa vlagava tudi na borzi. Kot je pogosto dejal bogati očka: "Težava pri službi je ta, da te ovira na poti do bogastva." Mlada sva se upokojila zato, da bi imela čas bogateti. Danes nama najine naložbe prinašajo milijonski dobiček, ki strmo narašča tudi po borznih zlomih. Vse nama gre po načrtu.

V knjigi Vlagateljski vodnik bogatega očka sem zapisal, da ima večina ljudi načrt, da bo postala revna. Zato toliko ljudi reče: "Ko se bom upokojil, bom imel manj prihodkov." Z drugimi besedami pravijo tole: "Vse življenje nameravam garati, ko pa se bom končno upokojil, bom revnejši." To je bil v industrijski dobi morda dober načrt, nikakor pa ni dober v informacijski dobi.

Milijoni delavcev se danes zanašajo na svoje pokojninske načrte. Takim načrtom sam pravim pokojninski načrti informacijske dobe. Tako jim pravim zato, ker so v tej dobi ljudje sami odgovorni za svojo pokojnino. V industrijski dobi je v jeseni življenja zanje poskrbelo podjetje ali vlada. Pokojninski načrti informacijske dobe pa imajo eno tragično pomanjkljivost: večina teh načrtov se ravna po borznih indeksi. Vemo pa, da borze poznajo svoje vzpone in padce. Osupel spo-znavam, da milijoni in milijoni ljudi, ki trdo delajo, danes svojo finančno prihodnost in varnost zaupajo borzi. Kaj se bo zgodilo s temi delavci, če sredstev za njihovo pokojnino, ko bodo stari 85 let, ne bo več zaradi primanjkljaja, tatvine ali borznega zloma? Jim naj kdo reče: "Poišči si službo in začni varčevati za pokojnino."? Zato me skrbi in zato pišem in predavam. Menim, da se moramo ljudje bolje izobraziti in pripraviti na informacijsko dobo, v kateri bomo morali vsi precej več vedeti o denarju. To je doba, v kateri bomo morali biti vsi bolj finančno odgovorni in se manj zanašati na vlado ali podjetje, da bosta poskrbela za nas, ko nam ne bo več treba delati.

Le pogledjte številke. Okrog leta 2010 se bodo začeli upokojevati prvi ljudje iz generacije, rojene po drugi svetovni vojni. Teh je v ZDA 75 milijonov. Recimo, da bo vsak izmed teh 75 milijonov ljudi deležen tisoč dolarjev mesečne pokojnine od obljubljenega vladnega pokojninskega načrta, za katerega so vsa leta plačevali prispevke in še drugih tisoč dolarjev iz finančnih trgov. Če sem prav izračunal, je 75 milijonov krat tisoč dolarjev enako 75 milijardam dolarjev mesečno iz vladnega programa, drugih 75 milijard pa naj bi prinesli finančni trgi. 75 milijard dolarjev mesečno, ki jih izplača vlada, in drugih 75 milijard, ki jih prinesejo finančni trgi, pa ima dramatičen vpliv tako na vlado kot na finančne trge. Kaj bo storila vlada? Povečala davke? Kaj se bo zgodilo na finančnih trgih, ko bo z njih mesečno odšlo 75 milijard dolarjev? Bodo finančni svetovalci še vedno govorili, da borzni indeksi v po-vprečju vseeno vedno rastejo? Nimam kristalne kroglice in ne napovedujem prihodnosti, vendar to si pa že upam trditi. 150 milijard dolarjev mesečno pa že lahko nekoliko razburka gospodarstvo.

Stari načrti iz starih gospodarskih sistemov bodo milijone ljudi pahnili v finančne težave, ko bodo le-ti prenehali delati. Milijoni ljudi v Ameriki nimajo podjetniškega ali osebnega pokojninskega načrta. Kaj bodo storili? Delali vse življenje? Se preselili k svojim otrokom in vnukom? Če nameravate celo življenje garati, ste si izbrali slab načrt. Čeprav je ta načrt slab, si ga je izbralo mnogo ljudi, tudi takšni, ki danes ogromno zaslužijo. Danes garajo, za jutri pa jim ne bo ostalo nič. Generaciji ljudi, rojeni po vojni, se čas izteka.

Mnogo ljudi tudi pravi: "V pokoju tako ali tako ne bom potreboval veliko denarja. Moja hiša bo že odplačana, življenjski stroški pa bodo manjši." Življenjskih stroškov je morda res manj, narastejo pa zdravstveni stroški. Že danes so zdravniške in zobozdravstvene usluge za marsikoga predrage. Kaj se bo zgodilo, ko se bo zdravstvo soočilo z milijoni upokojencev, ki bodo potrebovali zdravniško nego, da bi preživel, pa zanjo ne bodo imeli denarja? Če verjamete, da vas bo zavod za zdravstveno zavarovanje rešil, najbrž verjamete tudi v dedka Mraza.

Ravno zaradi tega je Alan Greenspan, predsednik ameriškega skla-da zveznih rezerv, nedavno na televiziji izjavil: "V naših šolah moramo začeti poučevati finančno pismenost." Naše otroke moramo začeti učiti, kako lahko zase poskrbijo tudi finančno. Prenehati jih moramo učiti, da naj pričakujejo, da bo zanje v pokoju poskrbela vlada ali podjetje, za katero delajo.

Če se hočete upokojiti mladi in bogati, potrebujete boljši načrt, kot ga ima večina ljudi. Drugi del govori, kako pomemben je tovrsten načrt.

TRETI DEL: MOČ VAŠIH DEJANJ

Poznate zgodbo o treh ptičih, ki so sedeli na ograji? Vprašanje je: "Če se dva ptiča odločita odleteti, koliko ptičev ostane?" Odgovor je: "Trije." Če se nekaj odločite, še ne pomeni, da boste tudi zares storili, kar ste se namenili. Manj kot pet odstotkov Američanov je bogatih, ker si 95 odstotkov ljudi morda želi obogateti, a le 5 odstotkov stori, kar je za to potrebno.

V svoji knjigi Bogati otrok, pametni otrok (Rich Kid Smart Kid) sem pisal o tem, kako naš šolski sistem otroke za napake kaznuje. A vendar se ljudje učimo na napakah. Ko se učimo voziti kolo, nekajkrat pademo. Ko se učimo hoditi, nekajkrat pademo. Potem pa pridemo v šolo, kjer nas učijo, da se ne smemo motiti. Učijo nas, da so ljudje, ki delajo napake, zabiti. Učijo nas, da so pametni ljudje tisti, ki sedijo na ograji kot trije ptiči in se na pamet učijo pravih odgovorov. Pravi čudež je, da je obogatelo le 5 odstotkov Američanov. Nekaj najbogatejših ljudi na svetu – recimo Bill Gates, ustanovitelj Microsofta, Michael Dell, ustanovitelj Dell Computer Corporation, Ted Turner, ustanovitelj CNN, Henry Ford, ustanovitelj Ford Motor

Company, in Thomas Edison, ustanovitelj General Electric – šole sploh ni končalo.

Ne trdim, da je šola slaba. V informacijski dobi sta šolstvo in izo-braževanje pomembnejša kot kdajkoli prej. Pravim le, da če želimo uspeti, se moramo včasih naučiti, da prenehamo početi stvari, za katere so nam dejali, da jih moramo početi. Če želite biti uspešnejši, le opazujte, kako se učijo otroci, in jih posnemajte. Sam sem se, recimo, moral naučiti opraviti s strahom pred napakami, strahom pred padci, bal pa sem se tudi občutkov sramu. Večina majhnih otrok zna s temi strahovi pomesti, ne da bi jih moral o tem kdo poučiti. Potem pa pridejo v šolo, kjer jih naučimo, naj se prenehajo tako obnašati. Če se ne bi naučil premagati strahu pred napakami, padci in občutki sramu, se ne bi mogel upokojiti mlad in bogat.

Tri preproste stvari, ki nam pomagajo obogateti
in jih lahko stori vsakdo

Vedno sem trdil, da so stvari, ki jih moramo storiti, če želimo obogateti, preproste in lahke. Skoraj vsakdo jih lahko stori. Prvi in drugi del te knjige vas pripravita na preproste stvari, ki jih morate storiti, če se hočete upokojiti mladi in bogati. V tretjem delu pa govorim o preprostih in lahkih stvareh, ki jih lahko stori večina izmed nas. Govoril bom o treh glavnih vrstah sredstev, ki ljudem omogočijo, da se upokojijo mladi in bogati. Te so:

1. nepremičnine,
2. vrednostni papirji,
3. posli.

V tretjem delu boste izvedeli, kako lahko začnete zbirati te tri temeljne vrste sredstev. S Kim sva se lahko upokojila mlada in bogata, ker sva čas preživljala s kopičenjem sredstev, namesto da bi delala za denar.

Če lahko preberete to knjigo, lahko naredite tudi nekaj preprostih korakov, s katerimi začnete zbirati te tri pomembne oblike sredstev. To so sredstva, ki jih zbira tudi bogatih 5 odstotkov Američanov. Obljubim vam, da boste te korake zmogli napraviti, le prvi in drugi del knjige morate najprej prebrati. Če ju ne preberete, teh korakov morda ne boste zmogli napraviti, čeprav so zelo preprosti. Kot mi je bogati očka pred leti dejal: "Človek začne najprej bogateti v mislih. Uporabljati mora tudi prave besede. Potem je pot do bogastva preprostejša."

Zakaj se je torej David srečal z Goljatom? Bogati očka je podal tale odgovor: "David se je srečal z Goljatom, da bi se lahko srečal z velikanom v sebi." Prav tako je rekel: "V vsakem izmed nas sta tako David kot Goljat. Mnogi ljudje v življenju niso uspešni, ker zbežijo, ko srečajo Goljata. Brez Goljata David ne bi nikdar postal

velik mož.” Bogati očka je to zgodbo povedal, da bi svojega sina in mene navdihnil, da bi tudi midva postala finančna velikana. Z drugimi besedami: namesto da bi velikana ubila, naju je bogati očka spodbudil, da sva velikana postala.

Ta knjiga govori o tem, kako postati finančno svoboden. S Kim sva to svobodo dosegla, ker sva zbirala ali ustvarjala sredstva – sredstva, ki so garala za naju, da nama ni bilo treba. Ko sva postala neodvisna, sva še naprej počela iste stvari, ki so naju pripeljale do finančne ne-odvisnosti. Upokojila sva se bogata in mlada. Postajala sva čedalje bogatejša, saj sva uporabljala vse oblike moči, da sva povečevala omenjene tri oblike sredstev. Danes nama ta sredstva prinašajo čedalje več denarja, midva pa čedalje manj delava. Če bi tudi vi radi tako ravnali, potem je ta knjiga prava za vas. Knjigo sem napisal, da bi vam olajšal najti lastno finančno svobodo. Da vam ne bi bilo več treba garati za preživetje.

Naj sklenem: David je postal velikan, ker je uporabil vso moč, ki jo je imel na razpolago. Ta knjiga govori o tem, kako lahko sami prebudite velikana v sebi.

Moč vašega uma

Najmočnejša oblika moči je moč uma. Težava pa je, ker lahko ta moč deluje v vašo korist ali pa zoper vas. Če se hočete upokojiti mladi in bogati, morate najprej uporabiti moč možganov. Kadar gre za denar, mnogo ljudi moč svojih možganov nepravilno uporabi. Zato postanejo revnejši.

Kot je dejal bogati očka: "Med bogatimi in revnimi obstaja temeljna razlika. Revni pravijo: 'Ne morem si privoščiti,' precej pogosteje kot bogati." Prav tako je dejal: "Pri verouku sem izvedel, da je beseda meso postala." V tem delu boste izvedeli razliko med bogatimi in revnimi besedami ter počasnimi in hitrimi besedami. Ugotovili boste, kako lahko svojo finančno prihodnost spremenite z besedami, ki jih upo-rabljate, in z načinom razmišljanja. Če lahko začnete razmišljati in govoriti kot bogati, se boste zlahka upokojili mladi in bogati.

Zakaj naj bi se upokojili čim prej in čim bolj mladi?

Po skoraj desetih letih garanja in težav sem pri 47-ih končno postal finančno neodvisen. Tistega leta – bilo je leta 1994 – me je poklical prijatelj in dejal: “Ko boš prodal podjetje, si vzemi vsaj leto dni počitnic.”

“Leto dni počitnic?” sem vprašal. “Upokojil se bom in imel ves preostanek življenja počitnice!”

“Ne, ne boš,” je rekel moj prijatelj Nyhl. Nyhl je bil član skupine, ki je osnovala nekaj velikih podjetij, med drugim tudi MTV in CMT (Country Music Television) v zgodnjih 80-ih. Ko je nekaj teh podjetij kasneje prodal, se je pri starosti 41 let upokojil. Postala sva prijatelja in zdaj mi je delil nasvete, kako ‘preživeti’ v pokoju. “V manj kot treh mesecih se boš brezdelja naveličal in želel boš ustanoviti novo podjetje,” je dejal. “Najtežje je početi nič. Zato ti priporočam, da si za cilj postaviš eno leto čakanja, preden boš sploh pomislil, da bi spet ustanovil kakšno podjetje.”

Zasmejal sem se in ga skušal prepričati, da se zares nameravam upokojiti za vedno. “Ne nameravam ustanoviti novega podjetja,” sem dejal. “Zdaj sem upokojen. Ne nameravam se vrniti nazaj na delo. Ko me boš drugič videl, me sploh ne boš prepoznal. Ne bom imel obleke in kravate in ne bom imel kratkih las. Izgledal bom kot kakšen potepuh s plaže.”

Nyhl me je poslušal, a je vseeno vztrajal. Hotel je, da ga poslušam in poskušam razumeti, kaj mi je poskušal povedati. Zdelo se mu je pomembno, da poslušam njegovo sporočilo. Po zelo dolgem pogovoru so začele njegove besede ‘delovati’.

Končno sem ga slišal, ko je dejal: "Zelo malo ljudi ima priložnost, kot jo imaš ti. Zelo malo ljudi je finančno neodvisnih in si lahko privoščijo brezdelje. Zelo malo ljudi se lahko resnično upokoji v srednjih letih. Večina ljudi si ne more pri-voščiti, da bi prenehala hoditi v službo, čeprav svoje delo morda sovraži. Zato tega daru ne jemlji zlahka. To je dar, ki je namenjen le peščici ljudi, zato ga vzemi. Leto dni ne počni ničesar."

Nyhl je v nadaljevanju razložil, da večina podjetnikov svoja podjetja proda in kaj kmalu odpre nova podjetja. Dejal je: "Včasih sem ustvaril podjetje, ga prodal in takoj spet ustvaril novega. Do 35. leta sem ustvaril in prodal tri podjetja. Imel sem veliko denarja, a nisem mogel nehati delati. Sploh se nisem znal ustaviti. Če nisem delal, sem se počutil ničvrednega in da zapravljam čas, zato sem še bolj garal. Zaradi garanja pa sem imel še manj časa zase in za družino. Končno sem spoznal, kaj počnem, in odločil sem se, da bom začel delati kaj drugega. Ko sem prodal svoje zadnje podjetje in denar naložil v banko, sem se odločil, da si vzamem leto dni premora. Ta čas sem preživel s svojo družino in to je bila ena najboljših odločitev, kar sem jih v življenju sprejel. Čas, ki sem si ga lahko vzela zase, je bil neprecenljiv. Se zavedaš, da smo od šestega leta naprej v šoli, takoj po fakulteti pa začnemo delati? Le malo ljudi si lahko vzame leto dni za razmišljanje in zase."

Povedal mi je, da se je z družino preselil na osamljeni otok na otočju Fidži takoj, ko je uredil vse zadeve. Mesece je zgolj posedal na plaži, zrl v kristalno čisto morje in užival, ko je opazoval otroke pri igri. Sanje so se mu izpolnile. Ko so se naveličali Fidžija, so odpotovali v Italijo in tam preživel mesece. Počeli niso ničesar. "Celo leto je minilo, preden sem spet postal 'normalen' človek," je dejal. "Pojma nisem imel, kako težko se je odvaditi starih navad: zjutraj se zbudiš in takoj pomisliš, da moraš nekaj narediti, iti na sestanek, ujeti letalo, dovolj zaslužiti, da bi lahko plačal račune. Celo leto sem porabil, da sem se umiril in pustil, da je adrenalin zapustil moje telo. Celo leto sem se sproščal, da sem lahko spet začel normalno razmišljati. Star sem bil 41 let. Od prvega razreda osnovne šole dalje sem stalno nekam hitel, zdaj pa sem bil tam."

Najtežja stvar

Nyhl je imel prav. Najtežja stvar glede upokojitve je bila, da nisem imel česa početi. Po letih šol, učilnic, testov, sestankov, letal in rokov sem postal popolnoma navajen, da moram zjutraj zgodaj vstati in nekam odhiteti. Spominjam se, da sem imel tik pred upokojitvijo že vrh glave pritiskov in skrbi pri delu. Spominjam se, da sem pomislil: "Le še šest mesecev in svoboden bom. Lahko se bom upokojil in nič mi ne bo treba delati. Komaj čakam, da bom prodal podjetje in se rešil te norišnice."

Septembra 1994 sta bila prodaja in prenos sredstev opravljena. Nekaj denarja sem vložil v banko, nekaj sem ga porabil za nakup še nekaj stanovanjskih blokov in skladišč in se uradno upokojil. Star sem bil 47 let, moja žena Kim pa 37. Bila sva finančno svobodna, pred nama pa je bilo še kar nekaj življenja. In kot me je Nyhl posvaril, se je zgodilo: že po nekaj tednih po prodaji podjetja nisem imel obstanka. Zjutraj sem se zgodaj zbudil in ugotovil, da nimam nikakršnih načrtov za tisti dan. Nikogar mi ni bilo treba klicati in tudi mene ni nihče kli-cal. Sam sem bil v svoji hiši in nikamor mi ni bilo treba iti. Kmalu sem postal zdolgočasen in razdražljiv. Počutil sem se nezaželenega in odvečnega. Čutil sem, da zapravljam svoje življenje in da z menoj ni nič. Obupno sem se želel lotiti kakšnega dela, pa ga ni bilo. Nyhl je imel prav: brezdelje je res najtežja stvar.

Kim se je še naprej ukvarjala z vlaganjem in upravljanjem svojih nepremičnin. V tem je uživala in delala je toliko, kolikor se ji je zahotelo. Dostikrat me je našla v kuhinji, kako sem se prekladal sem in tja in poskušal početi nič. "Bi se rad zamotil s kakšnim delom?" me je vprašala.

"Ne," sem odvrnil. "Le ugotovil bi rad, kako bi lahko počel nič."

"No, povej mi, ko boš to ugotovil, pa bova to lahko počela skupaj," se mi je nasmejala. "Zakaj ne pokličeš prijateljev? Pa začnite skupaj kaj delati."

"Saj sem jih," sem odgovoril. "Pa imajo vsi polno dela. Nič prostega časa nimajo."

Nekaj mesecev sem tako poskušal početi nič, potem pa sva se s Kim odločila za počitnice na Fidžiju, kamor je šel Nyhl, ko si je vzel leto dni odmora. Navdušen sem bil, da bom spet kam šel, pa četudi tudi tam ne bom ničesar počel.

Tri tedne kasneje so naju na Fidžiju sprejeli prijazni prebivalci z venci, spletenimi iz rož, in tropskimi napitki. Ko sva se s Kim sprehajala po pomolu, pod nama pa je bilo kristalno čisto morje, se mi je zdelo, da sem prišel na fantazijski otok.

Ta otok je bil še lepši, kot ga je Nyhl opisal. Nisem se mogel načuditi njegovi lepoti. Ker sem bil rojen na Havajih, si nisem mogel kaj, da ne bi rekel: "Takšni so bili nekoč Havaji in takšni bi morali nekoč spet biti." A vendar je bil ta sanjski otok zame kar nekako prepočasen. Ni sem mogel verjeti, da me ta raj spravlja ob živce. Zjutraj sem vstal, pojedel zdrav zajtrk ali nekaj sadja, šel teč, preostanek dneva pa sem preživel na plaži. Že po kakšni uri ležanja na plaži sem bil popolnoma nemiren. Plaže so bile res sanjske, vendar me je vleklo nazaj v ZDA, da bi ustanovil novo podjetje. Nisem vedel, zakaj sem Nyhlu obljubil, da si bom vzel leto dni dopusta. Dva tedna raja sta bila zame več kot dovolj. Kim bi lahko ostala za vedno, sam pa sem želel domov v Ari-zono. Zakaj sem moral domov, ne vem. Vendar sva zapustila raj in se odpravila domov.

Sedenje doma ni bilo kaj dosti drugačno od sedenja na plaži, vendar sem imel vsaj avto in znane kraje, da sem se zamotil. Nekega dne se je prišel predstaviti

nov sosed. Tudi on je bil upokojen, vendar je bil star 68 let. Nekoč je bil direktor zelo uspešnega podjetja. Vsak dan se je oglasil in pogovorila sva se o novicah, vremenu in športu. Bil je prijazen možak, vendar je bilo sedeti z njim in početi nič bolj naporno od naj-hujšega sestanka, kar sem ga kdaj imel. Vse, kar je hotel početi, je bilo igranje golfa in delo na dvorišču. Zanj je bila upokojitev pravi blagoslov. Podjetniškega sveta ni prav nič pogrešal in užival je, da mu ni bilo treba ničesar početi. Ugotovil sem, da bom kmalu postal takšen kot on, če se bom še kaj dolgo zadrževal v njegovi bližini.

Končno nisem mogel več zdržati. Nekega dne sem rekel Kim: "Grem v Bisbee. Moram nekam, kjer bom zares lahko počel 'nič'." V nekaj dneh sem se preselil na majhen ranč, ki sva ga imela s Kim. To je čudovito, a odmaknjeno posestvo, skrito v dolini, ki ga obdajajo visoki hrasti. Tudi potoček je, pa mnogo jelenov in kakšna puma kdaj zaide tja, visoko v gore, na meji med Mehiko in zveznima državama New Mexico in Arizono. Končno sem našel prostor, kjer bi želel preživeti leto dni odmora. To je bil prostor, kjer bi res lahko počel nič. Po nekaj dneh posedanja na svežem gorskem zraku, pa v koči, kjer ni bilo televizijskega ali radijskega signala, sem se začel umirjati in prepuščati podarjenemu letu. Moje dihanje se je upočasnilo, prav tako moj življenjski ritem. Mir in spokojnost sta postala moj vsakdanjik. Nič več pritiskov, stresa, sestankov, rokov. Moje leto počitnic se je naposled začelo in bilo je, kot je rekel Nyhl: "Dar, ki je dan le peščici ljudi... zato ga izkoristi." Skoraj pol leta je trajalo, da sem se toliko upočasnil, da sem začel uživati svoje podarjeno leto.

Novo življenje

Ko sem sedel sam v svoji gorski koči, sem imel čas, da sem razmišljal o svojem življenju. Razmišljal sem o vseh neumnih in prenapljenih stvareh, ki sem jih počel v mladosti. Razmišljal sem o svojih odločitvah. Prav vsaka odločitev – čeprav ne najbolj posrečena – je vplivala na to, kakšno je postalo moje življenje. Imel sem čas, da sem razmišljal o svojih srednješolskih dneh, o prijateljih, s katerimi sem odraščal... o prijateljih, ki jih danes redko vidim. Spomnil sem se svojih prijateljev s fakultete in se spraševal, kako jim gre. Ta čas, ki sem ga prebil v samoti, mi je omogočil, da sem uvidel, koliko so prijatelji iz mladosti pripomogli, da sem postal mož, kakršen sem postal.

V koči sem doživel mnogo trenutkov, ko sem si želel, da bi se lahko vrnil nazaj v preteklost in se spet družil s svojimi mladostnimi prijatelji. Hotel sem se smejati in biti spet mlad. A vse, kar sem imel zdaj, so bili dragoceni spomini. Želel sem si, da bi bil naredil več fotografij, napisal več pisem in ohranjal stike s prijatelji, pa nas je življenje popeljalo v različne smeri. Čas v tišini mi je omogočil, da sem se

prepustil obujanju spominov in zanimivo je, da se mi slabi časi niso več zdeli slabi. Svoje življenje sem sprejel takšno, kot je bilo. Sprejel sem ljudi v njem. Sprejel sem vse dobro in vse slabo. In hvaležen sem bil za dar življenja.

V tistih tihih trenutkih sem spoznal, da smo lahko vsi tako dobri kot slabi. Vsi zmoremo biti velikani, vendar veličina ni bila del moje mladosti. Nisem bil genialni otrok, glasbenik, športnik. Nisem bil v središču pozornosti in niso me vabili na zabave. Ko se zdaj oziram na-zaj, ugotavljam, da je bilo moje življenje povprečno. Vendar se mi je v trenutkih v gorah tudi povprečno življenje zazdelo veličastno.

Imel sem čas, da sem razmišljal o svoji družini, starih prijateljih, fantih, s katerimi smo brcali žogo, nekdanjih dekletih in nekdanjih poslovnih partnerjih. Razmišljal sem o odločitvah, ki sem jih bil sprejel in se spraševal, kaj bi bilo, če bi se odločil drugače. Kaj bi se zgodilo, če bi se oženil s prijateljico iz srednje šole, se ustalil, imel otroke, kot je želela ona? Kaj bi se zgodilo z mojim življenjem, če se ne bi odločil, da postanem pilot in ne bi odšel v Vietnam? Kaj bi se zgodilo, če bi se izognil vojski, kot so storili mnogi moji prijatelji? Kaj bi se zgodilo, če bi diplomiral, namesto da sem ustanovil podjetje za izdelovanje denarnic? Kaj bi se zgodilo, če mi ne bi propadli dve podjetji, preden sem ustanovil enega, ki se je obneslo? Kaj bi se zgodilo, če ne bi srečal Kim in se z njo poročil? Kaj bi se zgodilo, če Kim ne bi vztrajala z mano, ko nama je šlo zelo za nohte? In – kar je najpomembnejše – kaj sem se naučil in kdo sem postal zaradi uspehov in porazov v življenju?

Drži, da preteklosti ne moremo spremeniti. Lahko pa spremenimo svoje mnenje o njej. Do tistih trenutkov v gorah je bila moja preteklost ena sama zmešnjava. Bila je le zaporedje ljudi in dogodkov, ki so švignili skozi sleherni dan mojega življenja. Samota v gorah mi je dala pri-ložnost, da sem se ustavil in si ogledal svoje življenje. Storil sem tudi mnogo stvari, na katere nisem ponosen in jih ne bi nikoli več ponovil. Napravil sem tudi mnogo napak in se kdaj tudi zlagal, pa mi je za oboje žal. Mnogo ljubljenih sem na svoji življenjski poti tudi prizadel. Mnogo ljudi sem z vsem srcem ljubil, pa se zdaj ne pogovarjam z njimi, ker smo se sporekli zaradi kakšne neumnosti. V tistem letu odmora sem ugotovil, kako pomembni so bili vsi ti dogodki v mojem življenju. V samotni gora sem se spet povezal s svojimi nekdanjimi prijatelji, z družino in s samim seboj. Zahvalil sem se jim, ker so bili del mojega življenja. V samotni gora sem si vzel čas, da sem rekel 'hvala' svoji pre-teklosti in se pripravil na prihodnost.

Kadar danes na seminarjih govorim o letu dni odmora, pravim: "Najboljša stvar, ki sta mi jo prinesla zgodnja upokojitev ter leto dni odmora, je priložnost, da sem ponovno začel živeti."

Osemnajst mesecev po tem, ko sem prodal svoje podjetje in se upokojil,

sem se končno odpeljal v gore južne Arizone. Ko sem se peljal tja, še nisem povsem dobro vedel, kaj bom počel. Vedel sem le, da želim stvari početi drugače. V računalniku, ki sem ga prinesel s seboj, je bil osnutek knjige Bogati očka, revni očka, v kovčku pa sem imel osnutek igre CASHFLOW 101. Začela se je druga polovica mojega življenja. Tokrat je bilo življenje zares moje. Zdaj sem bil starejši, modrejši, bolj preišljen, manj zaletav in bolj zanesljiv.

Ko sem se vozil proti goram, se je začela druga polovica mojega življenja. To ni bilo več življenje, ki bi ga narekovale želje in sanje mojih staršev, učiteljev ali prijateljev ali pa sanje otroka. Druga polovica mojega življenja se je začela in tokrat sem se odločil, da jo bom preživel po svoje.

In to je glavni razlog, da vam priporočam, da se upokojite čim prej. Tako boste imeli možnost, da ponovno začnete živeti.

Priporočilo: Ne glede na to, ali se lahko upokojite mladi ali ne, vam predlagam, da si vsak mesec vzamete vsaj uro časa in se ozrete nazaj na svoje življenje. Ko sem se ozrl na lastno življenje, sem ugotovil:

1. Kaj sem mislil, da je pomembno, pa ni bilo.
2. Pomembna je bila sedanost, ne prihodnost.
3. Najpomembnejši je človek, ki je ta hip pred vami. Vzemite si trenutek zanj ali zanjo.
4. Čas je dragocen, zato ga ne zapravljajte. Cenite ga.
5. Včasih se je težje ustaviti kot ostati zaposlen.

Zame je bila najboljša stvar glede zgodnje upokojitve ta, da sem se naučila ceniti življenje, četudi je bilo polno zmešnjav, stresov in težav. Vem tudi, kako je, če nimaš ničesar za početi in zato danes resnično cenim tudi vse nevšečnosti, ki jih prinaša življenje. Ne glede na to, kakšno je danes vaše življenje, si vzemite hip, da ga boste lahko cenili, kajti ta trenutek bo jutri le še spomin.

Sporočilo Mary Painter (tehnična direktorica v podjetju CASHFLOW Technologies, Inc.)

V svoji karieri sem delala tudi na oddelku za izplačevanje odškodnin invalidom in svojcem (v primeru smrti) Državnega pokojnin-skega urada Pennsylvannia. Te službe se zelo živo spominjam. Stara sem bila 19 ali 20 let in sem obdelovala zahteve za izplačilo odškodnin svojcem umrlih upokojencev. Ugotovila sem, da je mnogo ljudi umrlo le nekaj kratkih mesecev po upokojitvi, bodisi zaradi bolezni pa tudi samomorilci so bili med njimi. Ko sem se o tem pogovarjala s sodelavci, so mi dejali, da so umrli očitno živel za svojo službo. V življenju niso imeli ničesar drugega. Drugi razlog pa je bil, da je mnogo ljudi, ki so celo življenje garali, ugotovilo, da se s pokojnino komajda prebije skozi mesec. Zdaj pa so imeli ves čas na svetu, da bi lahko počeli, karkoli bi hoteli, pa niso imeli denarja, da bi si to privoščili. Naivno sem razmišljala, da se meni kaj takega ne bi moglo pri-petiti. Potem sem, po 19 letih odlične kariere in vrste napredovanj, ugotovila, da sem na isti poti, po kateri je šlo že toliko ljudi. Z možem sva ugotovila, da bova morala svoje življenje korenito spremeniti. Preselila sva se v Arizono, kjer sva nekaj mesecev urejala svoje misli in vtise ter opravila nekaj razgovorov za službo. En izmed teh razgovorov je bil za delovno mesto v podjetju CASHFLOW Technologies. Dobila sem knjigo Bogati očka, revni očka. Odšla sem domov in jo prebrala na dušek. Zelo srečna sem, ker sem pristala v tem podjetju. Še bolj pomembno pa je, da sem sprevidela, česa ne smem narediti, če nočem končati kot toliko nesrečnih ljudi, ki sem se jih spominjala z začetka svoje kariere.

Končni preizkus

Sledi vaja, ki jo lahko opravite, če ste dovolj močni. Vprašanja, ki sledijo, zastavite na naslednji zabavi, ali pri kosilu s sodelavci, ali pa prijateljem in družini. Odgovori na ta vprašanja razkrivajo različne resničnosti o denarju.

Če ljudem pustite dovolj časa, da vam v celoti odgovorijo na vsako vprašanje, boste slišali mnogo različnih izgovorov, laži, predvidevanj in podobnih izgovorjanj, ki jih imajo ljudje o denarju in svojih življenjih. Morda vam bo kdo rekel: "Kakšno neumno vprašanje!", "Kdo pa misliš, da si?", "Tega ne moreš narediti!", "To je nemogoče!", "Rad imam svoje delo. Nikdar ne bom nehal delati." Namesto da se z odgovori ali pripombami strinjate ali ne strinjate, preprosto poslušajte in ugotovite, ali lahko razkrijete človekovo resničnost glede denarja in njegovega finančnega življenja. Če imate pogum, da ta vprašanja zastavite svojim bližnjim, prijateljem ali sodelavcem, vam želim veliko sreče. Če jih boste zastavili drugim ljudem, menim, da se boste ogromno naučili o moči človekove resničnosti in kako le-ta vpliva na njegovo finančno stanje.

Vprašanja pa so tale:

Kakšno življenje želite živeti?

Primerjava resničnosti

1. Če bi imeli ves denar na svetu in vam ne bi bilo treba nikdar več delati, kaj bi počeli v svojem prostem času?

2. Če bi vi (in vaš zakonec, če ste poročeni) danes nehali delati, kaj bi se zgodilo z vašim življenjem? Kako dolgo bi lahko preživeli in še vzdrževali svoj trenutni življenjski standard in način življenja?

3. Pri kateri starosti bi se lahko upokojili, če še niste upokojeni? Bi se želeli upokojiti prej? Ko se boste, boste zaslužili več denarja kot zdaj ali manj?

4. Bi raje živeli nekje, kjer plača ne bi bila potrebna, ali bi vam bilo ljubše, da bi morali vselej delati ali iskati boljše plačano delovno mesto? Bi bili raje zaposleni ali nezaposleni? Kakšno življenje živite danes?

5. Želite življenje, v katerem bi morali garati, da bi zapravili več denarja, ker bi ga imeli toliko, ali bi vam bilo ljubše življenje, kjer bi morali garati, da bi ga več zaslužili? Kakšno življenje živite danes?

6. Želite življenje, v katerem vam ne bi bilo treba garati za večji zaslužek, ali bi raje garali, da bi več zaslužili? Kako živite danes?

7. Se vam zdi vlaganje tvegano? Se vam zdi, da je za ustvarjanje dobička potreben denar? Bi bili radi sposobni vlagati brez denarja in brez tveganja glede visokih donosov? Če bi lahko vlagali z denarjem drugih ljudi, bi to storili?

8. S katerimi šestimi ljudmi bi – poleg vaše družine – radi preživljali večino svojega časa? Kako gledajo na denar? So revni, bogati ali v srednjem sloju? Koliko izmed teh šestih ljudi bi se lahko upokojilo mladih in bogatih? Je čas, da zamenjate prijatelje?

9. Bi raje obogateli z ustvarjanjem ali s kupovanjem sredstev ali bi vam bilo ljubše življenje, v katerem bi delali za varnost delovnega mesta in redno plačo? Kako živite danes?

10. Če bi vam ponudili milijardo dolarjev, da bi pustili službo, bi to tudi storili? Če ne bi, kaj vas zadržuje? Če službe ne bi pustili za milijardo dolarjev, zakaj je ne bi? Mar s to milijardo ne bi mogli ustvariti še več dobrega kot zdaj?

11. Ali zaslužite ne glede na razmere na tržišču ali trepetate pred borznimi zlomi in pred izgubo denarja? Kako živite? Zakaj?

12. Bi lahko – glede denarja – kaj spremenili? Kaj? In zakaj tega ne storite?

To vajo predlagam le, če ste dovolj močni. Zakaj? Ker lahko po njej ostanete brez kakšnega prijatelja. Če ugotovite, da člani vaše družine, prijatelji in sodelavci

ne razmišljajo na način, kot bi želeli razmišljati vi, potem obiščite spletno stran richdad.com, kjer boste srečali ljudi, ki razmišljajo tako. Kolikor ljudi, toliko različnih načinov razmišljanja glede denarja. Bogati očka je dejal, da je denar zgolj zamisel. Ko boste zastavili ta vprašanja, boste odkrili mnogo različnih zamisli in resničnosti.

Najpomembneje je, da jim prisluhnete in se odločite, kakšen finančni svet in kakšno resničnost bi radi videli. Ker sem imel dva očka, sem lahko videl oba sveta. Odločil sem se, katerega sem želel gledati. Tudi vi se lahko odločite, vendar morate najprej prisluhniti različnim zamislim. Tako se boste lahko bolje odločili, kakšno življenje bi radi živeli.

Moč prvega koraka

Bogati očka je dejal: "Prvi korak napraviš, ko se odločiš, v kakšnem svetu bi rad živel. Želiš živeti v svetu bogatih, revnih, ali želiš biti v srednjem sloju?"

"Mar ne bi vsi radi živeli v svetu bogatih?" me je zanimalo.

"Ne," je dejal bogati očka. "Večina ljudi sanja o svetu bogatih, ne napravijo pa prvega koraka. Ko se odločiš – in to iskreno – ni več poti nazaj. V trenutku, ko se odločiš, se tvoj svet spremeni."